

Державна стратегія розвитку агробізнесу

Леонід Козаченко

президент

**ВГО «Українська аграрна
конфедерація»**

Базові моделі ланцюгів створення доданої вартості аграрного виробництва в Україні

БАГАТОГАЛУЗЕВИЙ (СКЛАДНИЙ) ЯКИЙ ЗАСТОСОВУЮТЬ АГРОХОЛДИНГИ

МАЛОСТУПЕНЕВИЙ (СПРОЩЕНИЙ) ЯКИЙ ЗАСТОСОВУЮТЬ СЕРЕДНІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА

ОДНОСТУПЕНЕВА (ПОЧАТКОВА) ЯКУ ВИКОРИСТОВУЮТЬ МАЛІ СІМЕЙНІ ФЕРМЕРСЬКІ ГОСПОДАРСТВА

СТРУКТУРА ПОДІЛУ ПІДПРИЄМСТВ ЗА РОЗМІРОМ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ

МАЛІ та МІКРО
підприємства

СЕРЕДНІ
підприємства

ВЕЛИКІ
підприємства

Менше 200 га

200 га – 10 000 га

Більше
10 000 га

Основні критерії

Малі

Річний дохід не перевищує 150 тис. євро, середня кількість працівників до 50 осіб

Мікро

Площа до 50 га, Річний дохід не перевищує 25 тис. євро, середня кількість працівників до 10 осіб

Середні

Річний дохід від 150 до 7,5 млн євро, середня кількість працівників від 50 до 250 осіб

Великі

Річний дохід більше 7,5 млн євро середня кількість працівників від 50 до 250 осіб

МІКРО АГРАРНІ ПІДПРИЄМСТВА

Задоволення потреб
громади у
сільськогосподарські
продукції

В разі кооперації – можуть
збільшити ринок збуту та
навіть експортувати
продукцію

Виробництво «нішевих»
продуктів

МАЛІ АГРАРНІ ПІДПРИЄМСТВА

Виробництво «нішевих» продуктів з максимальною маржею

В разі кооперації – можуть збільшити ринок збуту на загальнонаціональному рівні та навіть експортувати продукцію

Задоволення потреб місцевих громад та регіону у с/г продукції

- держава має виділяти дотації, запровадити довгострокову стратегію підтримки (у рослинництві – субсидії на 1 га, у тваринництві – на 1 кг або на 1 л продукції базових галузей), а також компенсувати відсотки за банківський кредит та купівлю техніки
- спрощена система оподаткування (сплата земельного та соціального податку зі звітуванням раз на рік)

СЕРЕДНІ АГРАРНІ ПІДПРИЄМСТВА

Можуть здійснювати переробку продукції, яку вони виробили

Орієнтовані на місцевий та національний рівень і частково експортують продукцію за кордон

Можуть об'єднуватися в кооперативи з метою збільшення реалізації продукції на експорт, а також для її поглибленої переробки та диверсифікації каналів реалізації на внутрішньому ринку.

держава має компенсувати відсотки за банківські кредит, купівлю техніки і племінної худоби

0%

повинна застосовуватися нульова ставка ПДВ (система спецрежиму сплати ПДВ)

ВЕЛИКІ АГРАРНІ ПІДПРИЄМСТВА

Використовують сучасні системи менеджменту, зокрема цифрове управління виробництвом та новітні системи управління ризиками

Діяльність спрямована на глобальні міжнародні та частково національні ринки

Вертикально інтегровані агропромислові структури, які мають можливість диверсифікувати виробництво в залежності від світової кон'юнктури цін

- ❖ має надаватися можливість створювати кластери (техно- та індустріальні парки);
- ❖ має бути запроваджений податок на нерозподілений прибуток (податок на «виведений капітал»)
- ❖ держава має компенсувати відсотки за банківський кредит, купівлю техніки, племінної худоби.
- ❖ жорсткі вимоги щодо дотримання антимонопольного законодавства

ПІДТРИМКА АГРАРНОГО СЕКТОРУ В УКРАЇНІ. ЩО МАЄМО ЗАРАЗ?

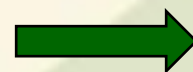
Всього виділено на підтримку сільського господарства

2018 → **6311 млн грн.** **2019** → **6900 млн грн.**

За пропозицією
КМУ та МінАПП

здешевлення кредитів

66 млн грн

127 млн грн

підтримка розвитку тваринництва

4000 млн грн

4000 млн грн

підтримка розвитку фермерських господарств

1 000 млн грн

800 млн грн

підтримка садівництва та виноградарства, хмелярства

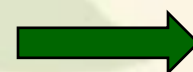
300 млн грн

400 млн грн

здешевлення сільськогосподарської техніки

945 млн грн

1400 млн грн

інше

173 млн грн

Фактичне спрямування бюджетних аграрних дотацій станом на 05.10.18

Програма/напрямок	Відсоток виконання програми, %
Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів	31,44
Фінансова підтримка розвитку фермерських господарств	1,21
Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними	25,41
Державна підтримка галузі тваринництва	13,69
Фінансова підтримка сільгоспвиробників	29,94
Всього використано коштів на дотації:	14,89

ДОТАЦІЇ В СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО В 2018 році

Україна

6311 млн грн = 0,18 млрд €

Близько 1 % від
загального бюджету

ЄС

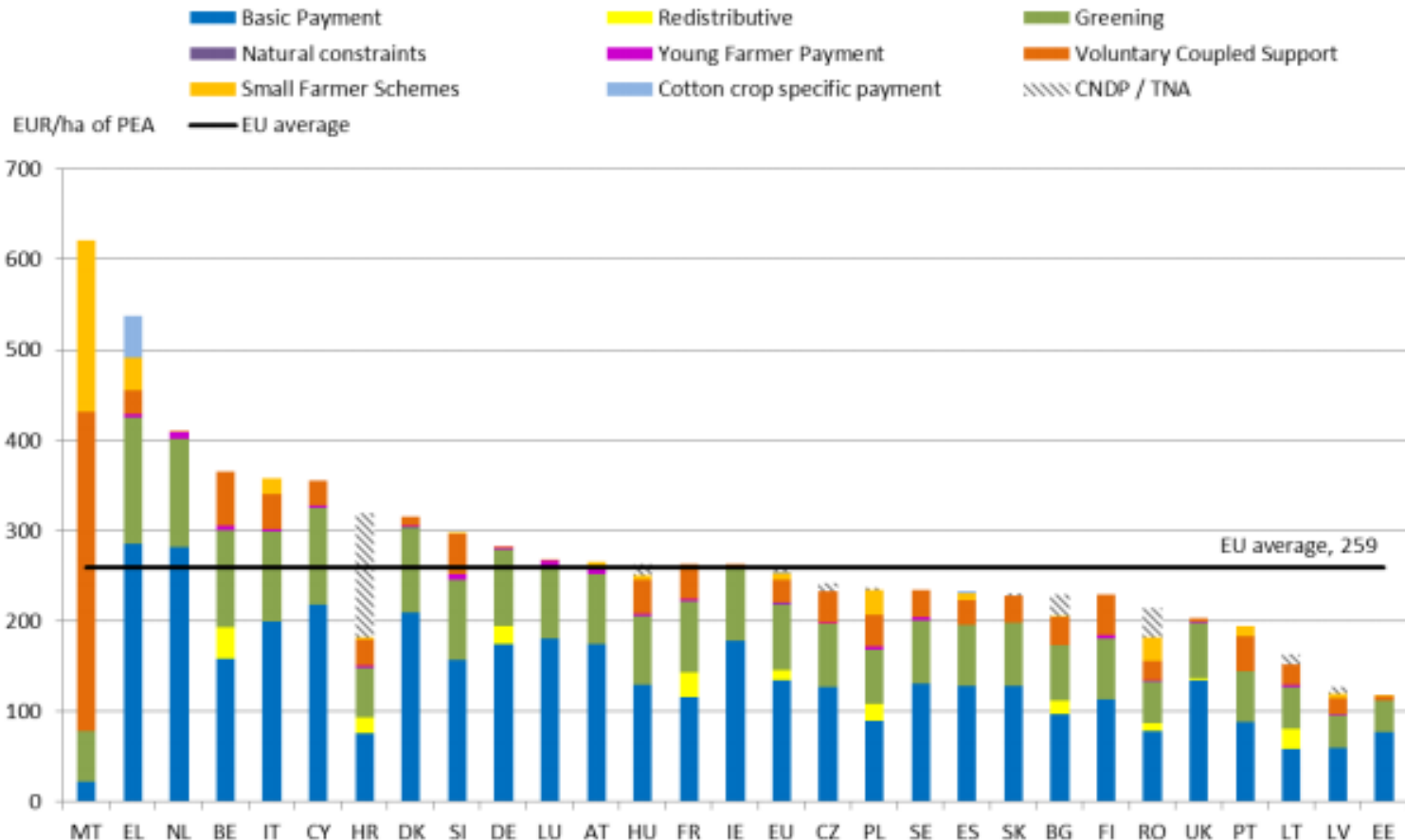
41,7 млрд € – прямі виплати
для підтримки фермерів
14,4 млрд € – розвиток
сільської місцевості
2,7 млрд € – ринкові заходи
Разом 58,8 млрд €

Близько 36,7 % від
загального бюджету

ЯК ЦЕ ПРАЦЮЄ В ЄС

Directed payment (приклад витрат закладених в бюджеті 2016 року)	39,45 млрд євро
Базова схема виплат (basic payment scheme, single area payment scheme, related payment)	15,93
Виплати для фермерів, які проводять діяльність корисну для клімату та навколишнього середовища (payment for agricultural practice beneficial for the climate and the environment)	12,24
Виплати для площ з природними обмеженнями (payment for areas with natural constraints)	0,003
Виплати для молодих фермерів (payment for young farmers)	0,55
Супровідна підтримка (coupled support)	
Спеціальні платежі для підтримки виробництва бавовни (Crop-specific payment for cotton)	0,25
Підтримка малих ферм (Small farmerd scheme)	-

DP expenditure per ha of PEA by MS - 2016

В 2016 році, залежно від країни, розмір прямих платежів на підтримку аграрного сектора в ЄС коливався від 118 євро/га до 622 євро/га. Середній розмір виплат для фермерів становив **259 євро/га**

Середній розмір ферми в країнах світу в 2016 р. (га)

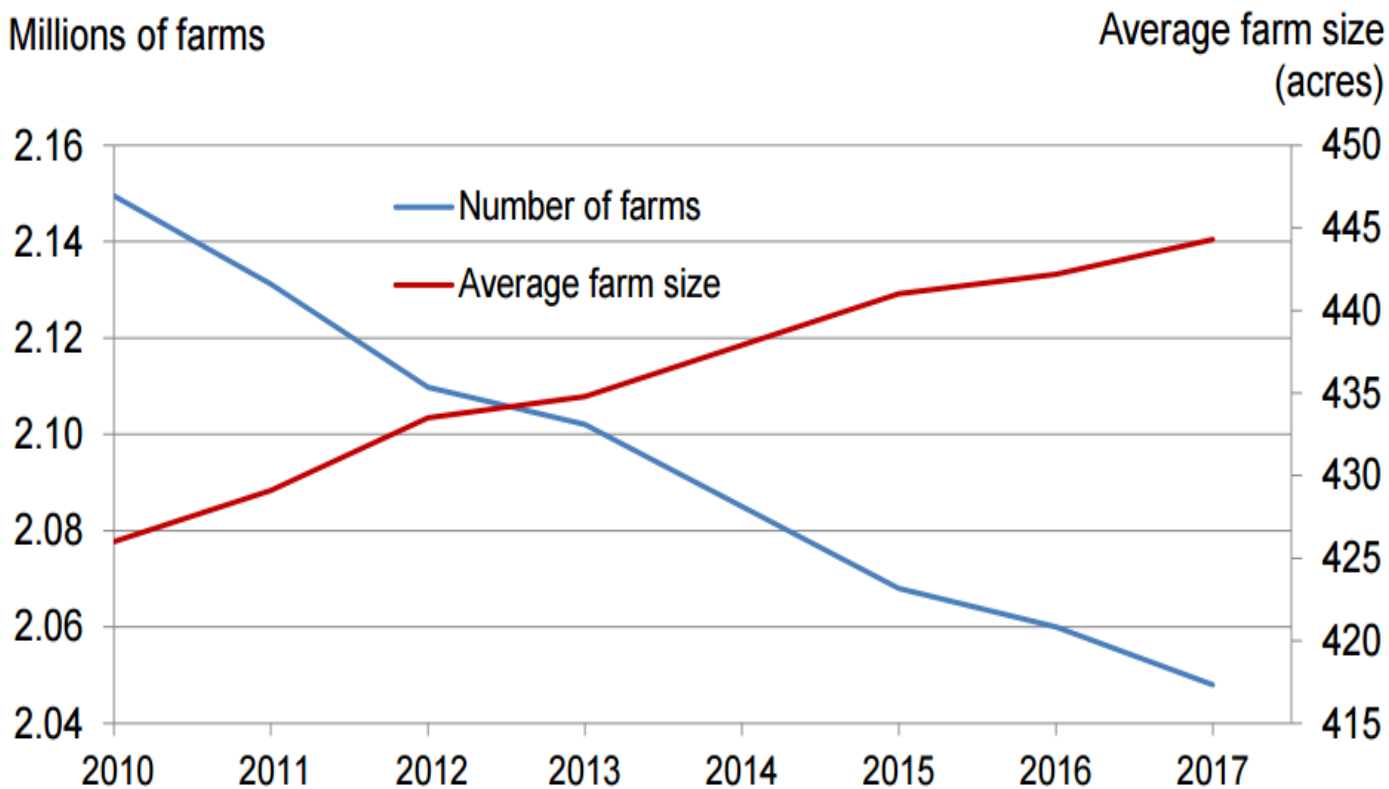
США	Канада	Австралія	Франція	Німеччина
180	332	4331	54,6	58,6

ТОП найбільших за площею аграрних підприємств в світі (тис. га)

Компанія	Країна	Площа угідь
Mudanjiang City Mega Farm	China	9105,4
Modern Dairy	China	4451,5
Anna Creek Station	Australia	2428,1
Clifton Hills	Australia	1699,7
Alexandria	Australia	1618,7
Davenport Downs	Australia	1497,3
Home Valley	Australia	1416,4
Innamincka	Australia	1351,7
Wave Hill	Australia	1347,6
Marion Downs	Australia	1242,4

Кількість підприємств та середній розмір ферм протягом 2010-2017 рр. в США

Number of Farms and Average Farm Size – United States: 2010-2017

Кількість підприємств та середній розмір ферм протягом 2010-2017 рр. в США за групами

Розмір підприємства залежно від виручки	Середній розмір підприємства (акри)					Дані 2017 року у порівнянні з 2013, %
	2013	2014	2015	2016	2017	
1000-9999\$	88	86	85	84	84	-4,5
10000-99999\$	313	312	308	309	309	-1,3
100000-249999\$	918	889	900	896	891	-2,9
250000-499999\$	1300	1290	1288	1296	1299	-0,1
500000-999999\$	1913	1887	1884	1897	1904	-0,5
1000000\$ і більше	2637	2655	2662	2656	2660	0,9

Розмір підприємства залежно від виручки	Частка землі у підприємств від загальної кількості, %					Дані 2017 року у порівнянні з 2013, %
	2013	2014	2015	2016	2017	
1000-9999\$	10,4	9,9	9,6	9,5	9,5	-8,7
10000-99999\$	21,2	21,2	21	21,1	21	-0,9
100000-249999\$	14,4	14,1	14,3	14,3	14,2	-1,4
250000-499999\$	13,7	13,7	13,8	14	14	2,2
500000-999999\$	16,7	17,1	17,1	17,2	17,2	3,0
1000000\$ і більше	23,7	23,9	24,1	24	24,2	2,1

Законодавча база, яка потребує змін:

- ❖ Господарський кодекс України
- ❖ Земельний кодекс України
- ❖ ЗУ “Про особисте селянське господарство”
- ❖ ЗУ “Про фермерське господарство”
- ❖ ЗУ «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою»
- ❖ ЗУ «Про сільськогосподарський перепис»
- ❖ Законопроект ЗУ “«Про основні засади державної аграрної політики та державної політики сільського розвитку»
- ❖ Інші нормативно – правові акти

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!!!

Поштова адреса:

вул. Б. Хмельницького 16-22, офіс 509,
м. Київ, 01030, Україна

E-mail: agroconf@agroconf.org

Web-сайт: www.agroconf.org